

ASSAIG

Clarícies en prosa pedestre

Enguany Jordi Llavina ens ha enlluernat amb dos nous llibres: 'Un llum que crema' (Proa, Premi Carles Riba 2022) i 'Proses de l'entreclaror' (Gavarres)

— **Anton Ferret Baig**

Poeta i filòleg

[@tonferret_](#)

28/12/2023 [Faves Tendres #202](#)

Les mines de grafit són una alternativa als *llapissos*, però són molt sensibles a l'excés de pressió. Es trenquen. Per a **Jordi Llavina**, “són una metàfora de la bona escriptura” i ens ho explica: “També l'escriptura és una eina que cal esmolar ara i adés. Una eina molt fràgil, que has de cuidar-te molt que no et caigui, perquè de seguida es trenca i llavors ja és molt difícil de recompondre-la.” Vet aquí el secret, si se'n pot dir secret, de *Proses de l'entreclaror* (Editoial Gavarres), un exercici singular d'escriptura en què el geni de la llengua, que Llavina conserva intacte, i un estil vigorós i expert li permeten confegir una obra que engrandeix la cultura i la literatura d'aquest país.

Jordi Llavina | Foto cedida per l'editorial

Publicades per Editorial Gavarres i brillantment prologades per **Ferran Sáez Mateu**, les *Proses de l'entreclaror* són proses de camí. L'autor ha explicat reiteradament la capacitat que té per llegir caminant. Ben segur que quan ho diu fa referència a la literalitat dels verbs "llegir" i "caminar". Estic convençut que Llavina té un sistema vestibular prodigiós i que aquesta pràctica temerària no li provoca més vertígens que els estrictament estètics. Però la lectura de les *Proses de l'entreclaror* ens mostren que el llibre que llegeix Llavina en aquestes caminades i que sotmet a un hàbil exercici d'objectivació poètica és el paisatge mateix. *Proses de l'entreclaror* és una demostració pràctica que la tradició postsimbolista encara ens pot dir moltes coses si la posem en mans d'un poeta extraordinari com és ell.

L'habilitat que té per convertir en símbol qualsevol objecte o qualsevol sensació és desbordant. Si hem vist que una mina de grafit esdevenia símbol de l'escriptura, l'olor acre de les avellanes o la tintura del most als dits del veremador i el seu record indeleble la fa esdevenir una fibra existencial que planta cara a la mort; un drap penjat i malmès per la intempèrie, un drap brut, ens porta al fons de la humiliació; una píndola dissolent-se i tenyint precàriament l'aigua és la impregnació que la nostra existència deixa en l'ésser; un bocinet de ceràmica, la perdurabilitat de l'art; un rètol malmès adreçat a caçadors, la creu del Crist. Etcètera.

— **Hi ha el pòsit dels textos de Pla i Pairolí, sí, en les Proses de l'entreclaror, però també i sobretot la capacitat de transcendir-los poèticament.**

Però no és tan sols això. La gràcia del llibre és que explicita com construeix aquests correlats objectius. Per exemple, tres plomes de garsa fan l'efecte que "allà a terra hi havia el resultat d'una baralla. I el símbol d'una ferida". Doncs bé, aquestes tres plomes poden acabar sucades en un tinter, escrivint la prosa que dona testimoni de la seva existència. Nogensmenys, les campanes (a les anades d'estiu a les cases) no tenen cap relació amb les plomes, sí.

les quals dedica tres proses) no tan sols indiquen les nores sino que les proclamen i les làpides esdevenen lloms de llibre. Si ja hem assenyalat que per la via del llenguatge popular un drap brut ens duia pràcticament a la *kenosi* mística, a l'acabament del llibre els aglans i les figues ens tornen a la joia del sexe. Qui ha dedicat tantes pàgines a jugar simbòlicament amb la mort, retroba finalment "la dualitat primigènia del món".

I en aquest punt, val la pena advertir que la dimensió poètica d'aquestes proses no la tenim només en el tractament simbòlic. De fet, ens quedaríem curts si les qualifiquéssim de proses poètiques. De vegades entren obertament en el territori de la poesia convencional com a "venturosa casa dels ocells". A més, el lector avisat (avisat per pròpia condició i avisat, ara, per aquest escrit) hi sabrà trobar camuflada en algun lloc poesia versificada amb tots els ets i uts: mètrics, estròfics i de rima. És com si en Llavina ens digués: escolta, lector, que això que llegeixes no es pot desentendre gens del que he escrit als llibres de poesia.

De fet, les *Proses de l'entreclaror* no amaguen cap moment la connexió que tenen amb la darrera obra de poesia del gelidenc, *Un llum que crema* (Premi Carles Riba 2022). Per descomptat que hi ha un nexa en l'*entreclaror* del títol del llibre, però en retrobem petges ençà i enllà, especialment en unes peces que ens duen al nucli filosòfic del volum: "El boig de Nietzsche", "El filòsof i el pagès" i "La llum que crema". Recordem que a l'interior d'*Un llum que crema* hi ha un sonet titulat "El llum que crema": un llum, el llum, la llum. La racional endreça lèxica fabriana esdevé, en mans de Llavina, un esclat de poesia que enlluerna.

Però les *Proses de l'entreclaror* no dialoguen només amb la poesia, també ho fan amb la narrativa. Intercalades hi ha narracions perfectament construïdes que no són bolets sinó que mantenen l'harmonia amb el conjunt. Aquest festeig amb el gènere narratiu, Llavina l'acota amb un petit parèntesi al títol de cada peça: hi trobem dos contes, una paràbola, un relat, un inici de novel·la i un inici i estroncament de la mateixa novel·la tot just iniciada dues proses abans ("La noiesa d'en Nicholas"). Destaca per la intensitat moral, "El nen amb el braç enguixat". Se'n parla poc de la narrativa de Llavina i seria just reivindicar llibres com *Londres nevat* o *Ningú ha escombrat les fulles*, ben vigents encara.

Crítica

Un pensament de rosada

— Bernat Puigtobella

En llegir les *Proses de l'entreclaror* un no es pot treure del cap cert aire de família amb un dietari clàssic, *Octubre* de Miquel Pairolí, ara reeditat dins de *Dietaris* per Editorial Gavarres mateix. Si en l'obra de Pairolí hi havia un evident pòsit planià que el gironí tendia a reduir al microcosmos de l'hort, Llavina fa l'exercici invers i ens torna als paisatges oberts, en el seu cas els del camí de la Pelegrina, al cor del Penedès. Hi trobem els morosos ritmes terrals, el discurs sapiencial i la maduresa vital. Hi ha el pòsit dels textos de Pla i Pairolí, sí, en les *Proses de l'entreclaror*, però també i sobretot la capacitat de transcendir-los poèticament i fer justament la literatura que ens cal en els nostres temps postpandèmics.

Jordi Llavina. [*Proses de l'entreclaror*](#) (Edicions Gavarres) , 2023.

Fes-te subscriptor de Núvol

Suma't al digital de cultura i gaudeix d'un munt d'avantatges

Participa en
sortejos setmanals i
guanya llibres

Rep la revista anual
en paper

Accedeix a la
Biblioteca del Núvol

Aconsegueix
descomptes
culturals

Subscriu-t'hi ara!

[Anton Ferret Balg](#)

[Jordi J. Lavina](#)

COMENTARIS

→ Inicia sessió per deixar un comentari

TAMBÉ ET POT INTERESSAR

Crítica

Pujol, Pallach i l'etern retorn

— Pol Viñas

Suplement literari

Faves tendres #264

— Núvol

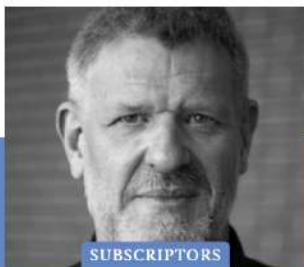

Crítica

Jo tinc una petita mort

— Anna Carreras i Aubets

EN PORTADA

SUBSCRIPTORS

Parlem amb...

David Bueno: «Cal
riure abans d'anar a

SUBSCRIPTORS

Opinió

El que diu la gent vs. el que
volen dir realment

— indicatiu

SUBSCRIPTORS

Glossa

El retaule de Sant Esteve de
Granollers torna a casa amb
tot el seu esplendor

— Montse Fricach

EL MÉS VIST

1 Joël Dicker: «Quin risc
comporta, per a la
democràcia, una
generació de nens que no
llegeixen? La resposta la
tindrem d'aquí a vint
anys»

— Berta Coll

2 L'ofici més antic del món

— Bernat Puigtobella

3 SUBSCRIPTORS

dormir»

— Michelle-Danielle Ioan

mentes i coses

Suplement literari

Faves tendres #264

— Núvol

El que diu la gent vs. el
que volen dir realment

— indicatlu

4 Criticar els Tyets

— Pol Viñas

5 Dites ràndom de la llengua catalana

— Enric Gomà

NÚVOL

[Sobre Núvol](#)

[Publicitat](#)

[Contacte](#)

Segueix-nos:

© Núvol.com 2025

[Avis legal](#)

[Política de privacitat](#)

[Normes de participació](#)

Amb la col·laboració de:

Núvol utilitza 'cookies' per millorar l'experiència de navegació. Si continues navegant entendrem que ho acceptes.

[Més informació](#)

Accepto